

Kabaré veríték

Az alkalmi kitérőket is az élet minden területén többnyire alapos okok indokolják. A tévés *Terefere* alcíme a múlt héten megváltozott: *kabaré verité* — hirdette a tévéújság.

Sőt, Hirdetett mást is. A beharangozóban a szerkesztő *Láska Dénes* propagálta a Terefere alkalmi kitérőjét, többek között így: „A Tereferében mindig akad irodalmi jellegű képriport, sok esetben e műsor legsikeresebb, vagy éppen legvitatottabb részének. E heti adásunkban megváltoznak az arányok: az irodalom vonulatai kissé háttérbe szorulnak s előtérbe kerülnek a napjainkról hol derűsen, hol ironikusan szóló riportok. És amit az élet produkál, néha csakugyan tiszta kabaré.”

Íme az alcím máris megmagyaráztatt: kabaré verité, magyarul annyi, mint igazi, valódi, tiszta kabaré. A látott riportok közül az első kettő kifejezetten jellegtelenség, a humortalanság és a kuriózumkeresés közötti földjén tántorgó alkalmi jelenet, közéjük ékelődött két harmatgyenge jelenetecske, amelyekben csak a jobb sorsra érdemes színészek (*Fülöp Zsigmond, Szombathy Gyula, Benedek Miklós, Gálvölgyi János*) produkciója érdemel említést.

Más, a műsor nem „vegyszta” — szól a szerkesztői ajánlás, „nem is egészen újszerű kabaré, mert a hagyományból is örít olyan műfajt, mint a zene, az irodalom és a verbális bohózat”. Öröközte a zenét *A királylány csókja* című zenés játék részlete szolgáltatva, hogy az irodalmat má, arról fogalmam sincs, a bohózatot (a verbális) *Nóti Károly* többméteres szakállal rendelkező, *A csillár* című jeles műve, a pesti, tipikusan a Liptóváros és a Nagymező utca 40–50 évvel ezelőtti humorstílusát fennragyogtató produktum. (Az *Önök kérték*-ben — egyszer — „el is menne” talán.)

Hogy e veritékes kabaré verité létezésére igazán miért is volt szükség? Például mert „elhangzott olyan jóindulatú kritikai intés is, miszerint »szabályaink« megmerevítik műsorfelfogásunkat.” Nem akarok ugyanakkor légiám nevében reflektálni, de annyi leszögezendő: egy rendszeresen jelentkező tévé-műsor „felfogása” bizonyos szabályokkal is rendelkezik, s ez — úgy mond — „megmerevít” a programot, az esetleg lehet baj, ennél nagyobb viszont csak egyvalami: ha az újítás — szabályokkal vagy anélkül — kényszeredett, átgondolatlan,

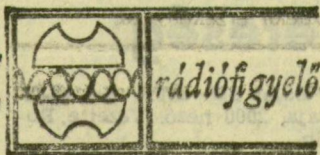
a veritékszagú erőlködés összes zűrzavarát „színvonalán”, mi több, felfogásán hordozza.

Megváltozott a Terefere formája is. „Nincsenek vendégek sem, és nem szerepel benne beszélgetéseink »kavásza«, *Rapcsányi László*.” (Hozzátenni csak annyit lehet, lakonikusan: kár.) „Most egy szerény, jó humorú, tehetséges műsorvezető mutatkozik be, *Pintér Dezső*, akit a rádióhallgatók már jól ismernek.” *Pintér Dezső* valóban bemutatkozott, valóban szerény volt, sőt, kedves és szürke is, mondhatni, jobb igyekezete dacára unalmas, de tény: valóban a rádióhallgatók már jól ismerik. Eppen csak van némi tereferélni való különbség a rádiós és a televíziós személyiség között. Egészen más valakit képen látni — hangja után. *Rapcsányi László* után pláne.

Volt azért vigasz is a beharangozóban: „a házigazda szerepét *Rapcsányi László* legközelebbi, novemberi adásunkban fogja ismét betölteni, melyben újra az irodalom kerül előtérbe.” Végignézni ezt a 65 percet — gyaníthatóan a tévéújság eme mondatáért volt érdekes.

Domonkos László

Kétféle szózat

Szunnyadozik a tudatom, máma már nem hasad tovább... Erre a nemtudomki írta verscavarásra gondoltam utközben hazafelé menet, s arra még, hogy az újságírók, kritikusok és más effélék korán hálnak. Kedd este volt, nyolckor kezdődött a Kossuthon az *Élő történelem* első adása. Pontban ugyanakkor mutatta fel a forgalmista a palacsintásütőt. Az *isztambuli vonatnak*. Összeültök a tudatomban. Mentésemre szolgáljon, hogy nemcsak az én agyam pályaudvarán volt hasonló üzemzavar. *Ipper Pál* is sópánkodott egy sort a tévéhíradó végén.

Félek, hogy azok voltak kevesebben, akik a történelem vonatát választották. Nincs szándékomban most felmondani a leckét történelemtudatunk állapotáról; felpanaszolni, hogy nemzeti ismeretszintünk oly sok fázadozás ellenére is mily alacsony. Nem állítom továbbá, hogy egy nyolc órára tervezett dokumentumsorozat hallgatása közben meg lehet ismerkedni Magyarországot legújabb történetével; vallom viszont, hogy ennyire, legalább ennyire minden honpolgárnak szüksége van; ennyit kötelesség ismerni az elmúlt harminchat esztendő történetéből.

Asperján György, Gál István és *Fagyas Sándor* első műsorát továbbiak követik; ha ezen a színvonalon maradnak, előre meg lehet szavazni nekik valamiféle kitüntetés, vagy nívódíjat legalább.

Miután kedden lekéstem az *isztambuli vonat*ot, kénytelen voltam a hét további napjain, hazai tájakon időzni. Csongrád megyében élttem, mint máskor is.

Ez a táj tudvalevőleg olyan mint a többi, dalolni, sőt muzsikálni sem restell. Ebélti ténykedését mutatta föl a hét utolsó napján *Máder László* összeállítására.

Úgy kezdődött, mint egy TIT-előadás. *Sárosi Bálint* röviden ismertette Csongrád megye jellegzetességeit; szólt iparáról és mezőgazdaságáról; az előbbi jelentős volt, az utóbbi virágzó. Különösen megragadott az a megállapítás, hogy igen nagy hírnévre tett szert az utóbbi időben a vásárhelyi csirke. Erről ugyanis én nem tudtam eddig. Baromfi-feldolgozó tudtommal Szentesen dolgozik, de se baj. Lehetséges, hogy *Bognár József* közzgazdász zenetörténeti fej-

tegetéseibe is eszszna hiba. Bár ki tudja, közzgazdákól még nem hallottam ilyesmit a rádióban.

A műsor folytatódott. Voltak minirportok, *Kutas János* készítette őket, halászlé-recept, s néhány szó jelentésével is megismerkedhetett a hallgató; ilyenek: *kubikus*, *summás* stb.

A táj közben dalolt és muzsikált. Néha fűlsértően is, sajnos. És mindez negyven hosszú-hosszú percen át. Meghallgattam a műsort, végig-végig. Végére is itt élek, ezen a daloló és muzsikáló tájon, s tudom *Vörösmartyó*tól, hogy itt élnem és halnom kell.

Petri Ferenc

Fél évszázadon át korongolt

Pécsett 71 éves korában elhunyt *Teimel István* népi keramikus, a híres mecseki fazekasdinasztia feje. Több mint fél évszázadon át korongolt, munkái itthon és külföldön egyaránt elismerést szereztek neki.

A hetvenes években a Népművészet Mestere címmel tüntették ki, számos díjat nyert a háromévesként ismétlődő *Gerencsér* Sebestyén országos fazekaspályázaton. A Mecsek hegyei között fekvő Óbányán élt, ahova ősei a XVIII. század elején vándoroltak be a németországi *Schwarzwald*-ból. A családban, ameddig vissza tudnak emlékezni, mindenki fazekas volt, s nemzedékről nemzedékre öröklődik a mesterség. Három fia — *József, István* és *Rezső* — folytatja apjuk munkásságát, de már az

unoka is ismerkedik a szakma fogásaival.

A Pécsi Janus Pannonius Múzeum a közeljövőben önálló kiállítást rendez a most elhunyt mester alkotásából.

Ismét megrendezik a debreceni nagyvásárt

Néhány évvel ezelőtt elvenítették fel az ősi debreceni vásári hagyományt, amikor is a nagyerdő fái alatt minden Mihály-napkor randevút adtak egymásnak a vásárolók. Október 3-án és 4-én ismét megrendezik a debreceni nagyvásárt, amely ezúttal minden korábbinál nagyobb területű lesz. A nagyerdei körúton és az

Az esztendő minden napja az öregeké a Mátyás téri szociális otthonban, vasárnap mégis megkülönböztetett tisztelet és szeretet vette körül az ott élő idős embereket. Öregek napját rendezte a szociális intézmény, melyen Kulcsárné dr. Kiss Piroška, a népfőnöki városi bizottságának titkára mondott meleg, köszöntő szavakat. Az ünnepelőbe öltözött közönség ezúttal szórakoztató műsor részese is volt: a *deszki asszonykórus* és *citerazenekar*, valamint a *Juhász Gyula Művelődési Központ nyugdíjasklubjának* tagjai léptek föl. Képünkön: az ünnepeltek egy csoportja

Kitüntetés

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa, Doráti Antal zeneszerzőnek, karmesternek a magyar zeneművészet nemzetközi megismertetése érdekében kifejtett több évtizedes munkássága elismeréséül a Magyar Népköztársaság Zászlórendje kitüntetés adományozta.

Yehudi Menuhin Budapesten

Hétfőn Budapesten megkezdte munkáját az UNESCO nemzetközi zenei tanácsának (CIM) XIX. közgyűlése.

Ötven országból érkezett csaknem 300 résztvevőjelet — a magyar kormány nevében — *Pozsgay Imre* művelődési miniszter köszöntötte, majd pedig *Sárai Tibor* főtitkár szolgált be a CIM utóbbi két évben végzett munkájáról. Felszólalt a megnyitótulésen *Yehudi Menuhin* hegedűművész is, Bartók Béla munkásságát, emberségét, emlékét méltatta a közvetlen ismerettségéből táplálkozó melegséggel.

A klubélet „szűk kabátja”

Eredményesen zárult vasárnap az első Országos Klubos Fórum kénnapos tanácskozása Szegeden. Az Ifjúsági Házban megtartott fórum csak formájában tekinthető újnak. Valójában minden évben napirendi téma az ifjúsági klubok helyzete, s különösen a jövője. Mi indokolja?

Egyesek a klubmozgalom válságáról beszélnek, mások már-már odáig jutnak, hogy feleslegesnek tartják. A hőskornak ugyan valóban végső, mégis nagy könnyelműség lenne hasznavehetetlen helyiségnak kikialtani azt a három és fél ezer klubot, ami a hetvenes évek elején született az országban. Az akkori fiataloknak a spontán, öntevékeny közösségek utáni vágya öltött testet a klubmozgalom elindításában. Kezdetben a helyiségekért harcoltak, később a felszerelésért. A klubvezetők tanfolyamokon képezték magukat, unalmas előadást, agyontervezett programok készültek. Hajsza kezdődött a központi, országos pályázatok előkelő helyezéseiről. Mindezek eredményeként nem várt klubélet született. A harcos kedvű ifjak jó érzelmi kártyáztak a kiváló klubok levél árnyékában, a kiképzett klubvezetők pedig hivatalnokokká váltak. Hovatovább oda jutott a nagyszerű idea, hogy leginkább a diszkókön véltük fel-fedezni.

A szegedi találkozón elsősorban ez a sívár, tartalmatlan, szürke klubélet került terítékre. A vitákat 200 hivatalos klubos jobbfő számdéka, tenni akarása jellemezte. Jogosnak tartották a mai fiatalok igényeit, elismerve, hogy valóban szűk az alig tíz éve szabott ka-

bát. Az Országos Ifjúsági Klubtanács ülésén szó esett a klubok ösztönzési rendszerének módosításáról, a „Tini-klubok” tevékenységéről, valamint pályázatot fogadtak el a klubmozgalom továbbfejlesztésére. A debreceni klubmódszertár „módszervásárt” rendezett. A résztvevők megismerkedhettek Komárom megye klubéletével. A házigazda Ifjúsági Ház is kitétt magáért: *Kor-scow* címmel bemutatót tartott szórakoztató programjából, műsorajánlatot is készített, amelyen helyi együttesek, előadóművészek szerepeltek.

A fórumon elhangzottak

Átadták a Smohay-alapítvány díjait

A képzőművészeti világ-hét Fejér megyei rendezvénysorozatának megnyitósaként, új szerzeményeiből — az utolsó három évben vásárolt, vagy ajándékba kapott festményekből, grafikákból, kislasztikákból — nyitott kiállítást vasárnap a székesfehérvári István király Múzeum.

A kiállítás megnyitása alkalmából került sor első ízben a Smohay János-alapítvány képzőművészeti díjának és ösztöndíjának az átadá-

sára is. A székesfehérvári kalaposmester és amatőr festő által létesített alapítvány célja a tehetséges fiatal képzőművészek támogatása, kiemelkedő teljesítményeinek jutalmazása. Az alapítvány díjainak odaítéléséről tisztagy kuratórium döntött, s a képzőművészeti díjat első ízben *Lugossy Mária* szobrászművésznak, ösztöndíját pedig *König Frigyes* főiskolai hallgatónak ítélte oda.

Gyarapodott a múzeumi „légiflotta”

Újabb gépmadással gyarapodott a MEM repülőgépes növényvédelmi szolgálat kaposújlaki szabadterei repülőmúzeuma: ide került az a PO-2-es típusú légi jármű, amelyet először alkalmaztak növényvédő repülőgépként hazánkban. A szovjet gyártmányú, duplafedeles öreg masina, eredetileg harci repülő volt, a második világháború után alakították át, s vetették be a békés munkacsatáiba: a kártevők elleni küzdelembe. Növényvédő szert szórta vele, műtrágyát, s rajta tanultak meg az első mezőgazdasági pilóták a fák és magasfeszültségű

vezetékek között földközlemben manőverezni. A PO-2-es most tizenharmadmagával áll a múzeumban, rajta kívül újdonság még, idei szerzemény: egy cseh szlovák „Brigadir” növényvédő repülőgép, továbbá egy — a mentőktől kapott *Morava* típusú gép. A „légibázisra” látogatók szemügyre vehetik Kaposújlakon a hazánkban eddig használt növényvédő-repülőgépek egy-egy kiselejtett típusát, láthatnak iskolagépet, a már említettrel együtt két mentőrepülő, s három nyugállományú lőkhajtásos vadászgépet is.